

Muistio Energiaviraston määräyksestä sähkön myyntiä ja sähkön jakelua koskevien laskujen erittelystä

1 Taustaa

Energiavirasto on 29.9.2023 antanut uuden määräyksen sähkön myyntiä ja sähkön jakelua koskevien laskujen erittelystä (3128/000002/2023, jäljempänä myös *laskuerittelymääräys*). Määräykseen on tässä vaiheessa tehty ainoastaan välttämättömät sähkömarkkinalain (588/2013) sekä sähkön sisämarkkinoista annetun direktiivin 2019/944/EU täytäntöönpanon edellyttämät muutokset. Määräyksellä on kumottu Energiaviraston 4.3.2014 antama määräys sähkön myyntiä ja sähkön jakelua koskevien laskujen erittelystä (1097/002/2013). Sähkön vähittäismyyjien ja jakeluverkonhaltijoiden tulee muuttaa laskutuksensa määräyksen 4 §:n 6 momentin, 8 §:n ja 9 §:n mukaisiksi 1.6.2024 mennessä.

Energiavirasto antaa vielä uuden sähkön myyntiä ja sähkön jakelua koskevien laskujen erittelyä koskevan määräyksen loppuvuoden 2023 aikana. Tässä yhteydessä on tarkoitus ottaa huomioon myös muut mahdolliset laskuerittelyn muutostarpeet. Kyseisen määräyksen mukaiset muutokset sähkön vähittäismyyjien ja jakeluverkonhaltijoiden laskutukseen tulevat voimaan aikaisintaan 1.6.2024.

Energiavirasto toteaa, että sähkön vähittäismyyjät ja jakeluverkonhaltijat voivat tehdä kaikki laskutukseensa tehtävät muutokset sekä 1.10.2023 voimaantulleen määräyksen, että vielä valmisteilla olevan ja loppuvuonna 2023 annettavan määräyksen osalta samalla kertaa 1.6.2024 mennessä.

Tämän muistion tarkoituksena on toimia sähkön vähittäismyyjien ja jakeluverkonhaltijoiden apuna laskuerittelymääräyksen tulkinnessa. Muistio ei ole juridisesti sitova.

2 Lainsäädäntö

Sähkömarkkinalain 57 §:n 3 momentin mukaan jakeluverkonhaltijan on esitettävä laskussa jakeluverkkonsa käyttäjälle erittely siitä, miten sähkönjakelun hinta muodostuu. Sähkönjakelun hintaa koskevat tiedot ja arviot on annettava loppukäyttäjälle oikea-aikaisesti ja helposti ymmärrettävässä muodossa. Laskun mukana on ilmoitettava loppukäyttäjän todellinen kulutus ja hintatiedot sekä mahdollistettava vertailu edellisen vuoden kulutukseen samana kautena. Jakeluverkonhaltijan on kuluttajille lähetettävissä laskuissa annettava tiedot asiakasvalitusten tekemistä varten sekä kuluttajille suunnatussa laskutuksessaan tietoja kuluttajien käytettävissä olevista riitojenratkaisumenettelyistä. Energiavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitä tietoja laskuun tulee sisällyttää, sekä siitä tavasta, jolla tiedot tulee laskussa esittää.

Vastaavasti sähkömarkkinalain 69 §:n 3 momentin mukaan vähittäismyyjän on esitettävä laskussa loppukäyttäjälle erittely siitä, miten sähkön hinta muodostuu, sekä tieto sopimuksen voimassaoloajasta. Sähkön hintaa koskevat tiedot ja arviot on annettava loppukäyttäjälle oikea-aikaisesti ja helposti ymmärrettävässä muodossa. Laskun mukana on ilmoitettava loppukäyttäjän todellinen kulutus ja hintatiedot sekä mahdollistettava vertailu edellisen vuoden kulutukseen samana kautena. Vähittäismyyjän on kuluttajille lähetettävissä laskuissa annettava tiedot

6.10.2023

asiakasvalitusten tekemistä varten sekä kuluttajille suunnatussa laskutuksessaan tietoja kuluttajien käytettävissä olevista riitojenratkaisumenettelyistä. Energiavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitä tietoja laskuun tulee sisällyttää, sekä siitä tavasta, jolla tiedot tulee laskussa esittää.

Sähkömarkkinalain 75 e §:n 1 momentin mukaan verkonhaltijan on luovutettava loppukäyttäjälle ja sähköntuottajalle tai näiden nimeämälle taholle jäljennös loppukäyttäjän tai sähköntuottajan omaa sähkönkäyttöä ja sähköntuotantoa koskevista mittaus- ja kulutustiedoista, jotka verkonhaltija on kerännyt sähkönkäyttöpaikan mittauslaitteistosta. Loppukäyttäjälle, jolle on asennettu etäluettava mittauslaitteisto, tai tämän nimeämälle taholle on lisäksi luovutettava loppukäyttäjän pyynnöstä tämän aiempaa sähkönkulutusta eri ajanjaksoilla kuvaavia tietoja, jotka mahdollistavat loppukäyttäjän sähkönkäyttöä koskevien yksityiskohtaisten tarkasteluiden tekemisen. Tiedot on luovutettava koneluettavassa ja helposti muokattavassa vakiotietomuodossa sähkönkäyttöpaikka- tai mittauskohtaisesti. Sähkömarkkinalain 75 e §:n 4 momentin mukaan kyseiset tiedot on luovutettava loppukäyttäjälle ilman erillistä korvausta. Vähittäismyyjä ja jakeluverkonhaltija voivat osoittaa sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikön kyseisten tietojen luovuttajaksi.

Sähkömarkkinalain 75 e §:n 5 momentin mukaan Energiavirasto voi antaa 1–3 momentissa tarkoitettujen tietojen osalta tarkempia määräyksiä:

- 1) muodosta, jossa tiedot on luovutettava;
- 2) aiempaa sähkönkulutusta ja toteutettua kulutusjoustoja koskevien tietojen erittelyä;
- 3) tietojen luovuttamisessa noudatettavasta menettelystä.

3 Laskuerittelymääräykseen tehdyt muutokset

Energiaviraston 29.9.2023 antamaan uuteen laskuerittelymääräykseen on lisätty 4 §:n 6 momentti, 8 § ja 9 §.

3.1 Laskuerittelymääräyksen 4 §:n 6 momentti

Laskuerittelymääräyksen 4 §:ään on lisätty uusi 6 momentti.

Määräyksen 4 §:n 6 momentin mukaan laskulla on kerrottava, että sähkön tuotannon energialähteet ovat voineet hyötyä myös sellaisista kannustimista, joita ei ole rahoitettu laskuerittelyssä mainituilla maksuilla. Määräyksen 4 §:ään lisätyllä 6 momentilla täytetään sähkön sisämarkkinoista annetun direktiivin 2019/944/EU täytäntöönpanon edellyttämät vaatimukset.

Määräyksen 4 §:n 6 momentissa tarkoitettuja kannustimia voivat olla esimerkiksi ns. syöttötariffijärjestelmän kautta uusiutuvia energialähteitä käyttävien sähkön tuottajien saamat tuotantotuet tai energian tuotantohankkeiden saamat muut rahoitus- tai investointituet, joita ei rahoiteta sähkön loppukäyttäjiltä erikseen perittävillä maksuilla.

Energiavirasto toteaa, että määräyksen 4 §:n 6 momentin vaatimuksen täyttää esimerkiksi asiakkaan laskulla oleva maininta "Sähkön tuotannon energialähteet

6.10.2023

ovat voineet hyötyä myös sellaisista kannustimista, joita ei ole rahoitettu laskuerittelyssä mainituilla maksuilla”.

3.2 Laskuerittelymääräyksen 8 §

Laskuerittelymääräykseen on lisätty uusi 8 § laskutustietojen antamistiheydestä.

Määräyksen 8 §:n 1 momentin mukaan, jos asiakkaalla on etäluettava mittari, tosiasialliseen kulutukseen perustuvat täsmälliset laskutustiedot on annettava asiakkaalle vähintään kerran kuukaudessa.

Määräyksen 8 §:n 2 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitetut tiedot voidaan asettaa asiakkaan saataville internetin tai sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikön kautta. Tällöin tiedot on päivitettävä sähkökaupassa ja sähköntoimitusten selvityksessä noudatettavasta tiedonvaihdosta annetun työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen (839/2021) 11 §:n mukaisessa aikataulussa.

Energiavirasto toteaa, että pykälässä edellytetään, että asiakkaalle annetaan vähintään kerran kuukaudessa tiedot, joiden avulla hänen on mahdollista seurata kulutustaan sekä reagoida ja tehdä esimerkiksi tarpeellisiksi katsomiaan energiansäästötoimenpiteitä. Sähkön vähittäismyyjän ja jakeluverkonhaltijan vastuulla on varmistaa, että asiakkaan saatavilla ovat tässä tarkoitetut laskutustiedot riippumatta siitä, asetetaanko laskutustiedot asiakkaiden saataville internetin tai sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihtoyksikön kautta. Pykälässä ei edellytetä esimerkiksi kuukausittaiseen maksamiseen perustuvaa laskutusrytmiä vaan laskutusrytmistä voidaan edelleen sopia asiakkaan kanssa ottaen huomioon mitä sähkömarkkinalaissa säädetään.

Sähkömarkkinalain muuttamisesta annetun lain (497/2023) 3 §:n 39 kohdan mukaan laskutustiedoilla tarkoitetaan tietoja, jotka esitetään loppukäyttäjän laskussa, ei kuitenkaan maksukehotusta. Säännös vastaa tältä osin sähkön sisämarkkinoista annetun direktiivin 2019/944/EU 2 artiklan 21 kohtaa. Kyseisen direktiivin liitteen I 2 kohdan d alakohdan mukaan, jos loppuasiakkaalla on mittari, joka on operaattorin etäluettavissa, tosiasialliseen kulutukseen perustuvat täsmälliset laskutustiedot on annettava vähintään kerran kuukaudessa; tällaiset tiedot voidaan myös asettaa saataville internetin kautta ja ne on päivitettävä niin usein kuin käytettävät mittauslaitteet ja järjestelmät sen mahdollistavat.

Energiavirasto toteaa, että sähkömarkkinalainsäädäntö mahdollistaa, että loppukäyttäjän laskutus perustuu arvioituun kulutukseen tilanteissa, joissa mittaus ei ole ollut mahdollista tai mittaustietoja ei ole ollut saatavilla teknisistä syistä. Tällaisissa tilanteissa laskuerittelymääräyksen 8 §:n mukaiset tiedot voidaan antaa käytettävissä olevilla mittaustiedoilla. Jos täsmällisten mitattujen tietojen saaminen ei ole ollut teknisistä syistä mahdollista, tiedot voivat sisältää myös arvioituja tietoja, jolloin tiedot on korjattava, jos mittaustietoihin tulee korjauksia.

3.3 Laskuerittelymääräyksen 9 §

Laskuerittelymääräykseen on lisätty uusi 9 § aiempaa kulutusta koskevien täydentävien tietojen saatavuudesta.

6.10.2023

Määräyksen 9 §:n 1 momentin mukaan verkonhaltijan on ilman aiheetonta viivästystä luovutettava loppukäyttäjälle ja sähköntuottajalle tai näiden nimeämälle taholle jäljennös loppukäyttäjän tai sähköntuottajan omaa sähkönkäyttöä ja sähköntuotantoa koskevista mittaus- ja kulutustiedoista. Verkonhaltijan on luovutettava mittaus- ja kulutustiedoista kumulatiiviset tiedot vähintään kolmen edeltävän vuoden ajalta tai sähköverkkosopimuksen alkamisesta lähtien, jos siitä on kulunut tätä lyhyempi aika. Tietojen on vastattava aikavälejä, joiden osalta säännöllisin välein annettavat laskutustiedot on tuotettu.

Määräyksen 2 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitetuista tiedoista on annettava yksityiskohtaiset tiedot käyttöajan mukaan vähintään kultakin päivältä, viikolta, kuukaudelta ja vuodelta. Näiden tietojen on oltava loppuasiakkaiden saatavilla sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikön, jos se on sähkömarkkinalain 75 e §:n 4 momentin tarkoitetulla tavalla osoitettu tietojen luovuttajaksi, internetin tai mittariliittymän välityksellä. Kyseisten tietojen on katettava vähintään 24 edeltävän kuukauden mittainen ajanjakso tai ajanjakso sähköverkkosopimuksen alkamisesta lähtien, jos siitä on lyhyempi aika.

Jakeluverkonhaltijan on annettava 1 momentissa tarkoitetuista tiedoista yksityiskohtaiset tiedot käyttöajan mukaan vähintään kultakin päivältä, viikolta, kuukaudelta ja vuodelta. Jakeluverkonhaltija voi antaa kyseiset tiedot myös tunti- tai vartitiasolla. Kyseiset yksityiskohtaiset tiedot asetetaan asiakkaan saataville usein joko verkonhaltijan omassa tai datahubin asiakasportaalissa. Määräyksen 9 §:n 1 momentin mukaisten yksityiskohtaisten tietojen asettaminen asiakkaiden saataville voidaan toteuttaa esimerkiksi siten, että asiakasportaalissa voi helposti valita näkymän päivä-, viikko-, kuukausi tai vuosijaottelulla. Asiakas voi siten itse laskea yksityiskohtaisia tietoja haluamiltan aikaväleiltä.

Lisätietoja asiasta antaa juristi Sari Broman, puh. 029 5050 039, sari.broman@energiavirasto.fi.

Jakelu Energiateollisuus ry
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Työ- ja elinkeinoministeriö/Energiaosasto
Suomen Omakotiliitto ry
Kuluttajaliitto ry
Paikallisvoima ry